

Rørhåndboka 2025 - Endringer

I revisjonsarbeidet med Rørhåndboka 2025 har hovedfokus vært på de bladene som omhandler sprinkleranlegg. Utvikling av “Fagkurs sprinkler” i samarbeid med Kiwa og FG skadeteknikk gjorde det naturlig å oppdatere og omstrukturere dette. Det finnes f.eks. ikke et eget blad for boligsprinkling lenger, informasjon om boligsprinkler er innlemmet i de andre bladene. I tillegg til dette er det gjort noen revideringer av betydning og noen små redaksjonelle endringer utenfor tematikken sprinkleranlegg. Alle omtales under.

Nye/reviderte blader

- **332.01 Sprinkleranlegg – generelt/lover og regelverk**

Endret tekst om historie og komplettert teksten ellers, uten store endringer. Bladet het tidligere 332.00 Sprinkleranlegg – generelt/lover og regelverk.

- **332.02 Sprinkleranlegg – myndighetskrav**

Bladet som tidligere omtalte myndighetskrav het “332.02 Sprinkleranlegg – krav, godkjenning, klassifisering og standarder”. Vi så et behov for å være litt mer tydelig på myndighetskrav og hvor det står uten å gå for mye i detaljer. Bladet er skrevet om i sin helhet og belyser kravene i Byggeteknisk forskrift (TEK17) og Forskrift om brannforebygging.

- **332.03 Sprinkleranlegg – anleggstyper**

Tatt bort innledende generell tekst som formidles i andre blader. Bladet fokuserer nå kun på anleggstyper og det gjenspeiles i ny tittel. Ny tekst som beskriver anleggstyper som er omtalt i standardene NS-EN 12845 og NS-EN 16925. Figurer om rørnett og fordelingsalternativer ivaretas nå i et annet blad. Bladet het tidligere 332.01 Sprinkleranlegg – typer og rørarrangementer.

- **332.04 Sprinkleranlegg – kontrollventilsett**

Mye av informasjonen som finnes i dette nye bladet var før ivaretatt i “332.06 Sprinklersentralen”. Det nye bladet fokuserer på selve kontrollventilsettet, de ulike komponentene i kontrollventilsettet, deres funksjon og samspillet dem imellom. Bladet skal gi leseren god innsikt i hvordan de vanligste typer kontrollventilsett fungerer.

- **332.05 Sprinkleranlegg - rørnett**

Dette bladet inneholder relativt mye nytt, men man kan også kjenne igjen en del av innholdet fra det bladet som tidligere het “332.05 Sprinkleranlegg - rørlegging og klamring”. Bladet tydeliggjør skillet i regler for NS-EN 12845 og NS-EN 16925. Bladet har noenlunde lik oppbygning som sin forgjenger.

- **332.06 Sprinkleranlegg – sprinklerhoder**

Bladet har lik oppbygning som tidligere, men det er gjort noen endringer og bladet inneholder mye ny tekst. Under punkt B omtales nå sprinklerhodenes k-faktor istedenfor diameter. Informasjon om boligsprinklerhoder er tatt med.

- **332.07 Sprinkleranlegg – plassering av sprinklerhoder**

Bladet som omhandler plassering av sprinklerhoder, er skrevet helt om og det er lagt til illustrasjoner. Forgjengeren het *332.04 Sprinkleranlegg – sprinklerhoderplassering* og tok i hovedsak for seg plassering av sprinklerhoder iht. NS-EN 12845. Det nye bladet synliggjør forskjellene på reglene som gjelder for plassering av sprinklerhoder iht. NS-EN 12845 og NS-EN 16925 (boligsprinkler). Bladet holder tematikken på overordnet nivå og henviser heller til punktene i de respektive standardene for detaljer.

- **332.08 Sprinkleranlegg – galvaniserte rør i sprinkleranlegg**

Dette er et helt nytt blad. I 2020 publiserte Rørentreprenørene Norge i samarbeid med FG Skadeteknikk et dokument med informasjon om, og rutiner for arbeid med sprinkleranlegg som har galvaniserte rør. Dette dokumentet er innlemmet i Rørhåndboka som et eget blad slik at det når flere lesere.

- **312.04.1 Dimensjonering av vannledninger**

Hovedrevisjonen i dette bladet finner man under punkt *D Brannopplegg*. Dette punktet heter nå *D Brannslange* og inneholder ny tekst om dimensjonering av rør til brannslanger. Tidligere tekst hadde behov for utdyping og gir nå mer informasjon om hvilke regler som gjelder for brannslanger. I tillegg var det en referanse innledningsvis i bladet som refererte til tekst hentet fra TEK10. Denne er nå erstattet med riktig gjeldende tekst fra TEK17.

- **312.70 Ventetider og tappetemperatur for kaldt- og varmtvann**

Det er kun en liten endring i dette bladet. Det gjelder metode for måling av ventetid på varmt- og kaldtvann. En liten presisering om at hendelen på armaturen vris helt over til varmtvannssiden (ved måling av varmtvann) og helt over til kaldtvannssiden (ved måling av kaldtvann) når man sjekker hvor lang ventetid det er.

- **314.08 Automatiske lekkasjestoppere – regelverk og anbefalinger for bruk**

Regelverk og anbefalinger for bruk er lagt til tittelen for bladet som tidligere bare het *Automatiske lekkasjestoppere*. Dette er kun gjort for presisere at det er dette bladet handler om, ikke f.eks. teknisk oppbygning av en lekkasjestopper. Innledningsvis er det fjernet en del definisjoner som virket overflødige og lagt til en ny definisjon for automatisk lekkasjestopper. Den nye definisjonen er lagt til slik at den ivaretar ny teknologi og alle former for automatiske lekkasjestoppere.

I matrisen for Rørentreprenørene Norges anbefaling for plassering av automatisk lekkasjestopper er det gjort en endring. Vi har fjernet anbefalingen for at rørsjakter uten varslingsledning til rom med sluk skal ha automatisk lekkasjestopper. Organisasjonene Rådgivende ingeniørers forening (RIF), Fagrådet for våtrom og Rørentreprenørene Norge sendte i juni 2023 et forslag til endring av veiledningen til §15-5 Innvendig vanninstallasjon til DiBK. Endringen som ble foreslått angikk temaet vannskadesikkerhet og i følgebrevet til de konkrete endringsforslagene, argumenterte vi for følgende:

“Når det gjelder stigerør for kaldt og varmt forbruksvann i sjakter kan man forutsette følgende:

- *De aller fleste lekkasjene begynner som smålekkasjer og det er sannsynlighetsovervekt for at lekkasjevannet følger røret nedover til nederste nivå på innsiden av isolasjonen. Alle rør for forbruksvann i en sjakt skal være isolert.*

- *Det finnes ingen dokumenterte løsninger for brutt rørisolasjon og tilhørende mansjetter som kan festes på stigerør som eventuelt kan lede vannet ut i sjaktbunnen for synliggjøring/detektering. Det foreligger heller ingen detaljløsninger for hvordan man helt konkret kan bygge «tette sjaktbunner».*

I tillegg viser erfaring at det kan oppstå problemer med sensorer som plasseres i sjaktbunner. Falske alarmer hvor vannet stenges av (ofte for mange brukere) er et irritasjonsmoment som gjør at installasjonen ofte fjernes i ettertid.

På bakgrunn av ovennevnte ser vi det ikke som hensiktsmessig å anbefale at rørsjakter uten varslingsledning til rom med sluk skal ha automatisk lekkasjestopper.

I bladet er det også fjernet en informasjon om FG-regler for automatiske lekkasjestoppere da disse var utdaterte.

- **315.05 Brannskap og branntromler**

Det er lagt til en henvisning til 312.04.1 *Dimensjonering av vannledninger* for dimensjonering av rør til brannslanger. Ellers er det gjort noen redaksjonelle endringer i teksten under punkt A og B. Under punkt C, er figur 4 endret slik at det fremkommer at avgrensning for brannslanger skal ha tilbakeslagsventil for å hindre stillestående vann blander seg med drikkevann. Teksten under forklarer også hvorfor. Tekst om begrenset bruk av plastrør og dimensjoner er fjernet. Brannslanger er ment å brukes i startfasen av en brann (tydelig definert i TEK17). Er brannenergien i et bygg så stor at det er fare for at plastrør smelter, skal man ikke oppholde seg i bygget. Vi ser derfor ingen grunn til at det skal være begrensninger for bruk av plastrør til brannslanger.

- **731.06 Utvendige kummer**

Tidligere stod det: *Alle kummer som er dypere enn 2,20 meter skal ha godkjente stige*trinn eller stige. Denne er nå rettet til: *Alle kummer som er dypere enn 2,0 meter skal ha godkjente stige*trinn eller stige. Grunnen til dette er at det i Standard abonnementsvilkår, tekniske bestemmelser står, *Kummer som er dype (over 2000 mm)*

skal ha godkjent nedstigningsanordning. Bladet rettes for å være i samsvar med tekniske bestemmelser som lokale myndigheter (kommuner) ofte legger til grunn for sitt regelverk.

Blader som er fjernet

- **332.07 Sprinkleranlegg – boligsprinkler – installasjoner**

Dette bladet er fjernet fra Rørhåndboka. Informasjonen som stod her, var delvis utdatert og resten er ivaretatt i de nye/reviderte bladene.

- **332.08 Fem vanlige spørsmål om boligsprinkling**

Dette bladet er fjernet fra Rørhåndboka. Boligsprinkler er ivaretatt i de andre bladene som omhandler sprinkleranlegg.